Słowo od redakcji

A Word from the Editor

Czas pandemii COVID-19, choroby wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, skłania do postawienia wielu pytań związanych z kondycją życia ludzkiego, skokiem technologicznym, zachowaniami społecznymi czy skutecznością wdrażanych rozwiązań mających na celu zahamowanie rozwoju choroby. Dla demografów historycznych czasy pandemii i różnego rodzaju epidemii trawiących dawne społeczności siłą rzeczy nie są nowością. Można nawet powiedzieć, że skala ich występowania budzi w naszym środowisku badawczym respekt i podziw dla sił życiowych historycznych populacji, które po poniesieniu ogromnych strat, posiadając znikomą (lub żadną) wiedzę o „niewidzialnym wrogu", potrafiły odradzać się niczym Feniks z popiołów. Dysponujemy ciekawymi studiami na temat dżumy siejącej największe spustoszenia i strach, jej następczyni – cholery – która, mimo że stała się na szczęście chorobą endemiczną, zadomowiła się na trwale w naszym języku za sprawą wywoływanych przez nią cierpień oraz niebywałej skuteczności w pozbawianiu życia, wreszcie mamy gruźlicę, zwaną dawniej „białą dżumą" z racji tego, że zabijała swoje ofiary powoli i masowo (była to nawet co dziesiąta przyczyna śmierci). Czas pandemii m.in. przypomina nam, by ponownie zwrócić uwagę na choroby zakaźne i pasożytnicze, poszerzyć spektrum obserwacji o badania nad grypą hiszpanką sprzed 100 lat. Dostarcza też dowodów na potwierdzenie słuszności założeń teorii przejścia epidemiologicznego Abdela Omrana w odniesieniu do wyłaniającej się epoki chorób związanych z podeszłym wiekiem, a ponadto pozwala pełniej pojąć sens i znaczenie słów starej modlitwy: „Od nagłej a niespodziewanej śmierci zachowaj nas Panie".

Dariusz K. Chojecki
redaktor naczelny *Przeszłości Demograficznej Polski*